

Sammanträde med Kommunstyrelsen
Plats och tid Stora sammanträdesrummet kl. 09:30 – 12:00

Beslutande
Ledamöter

Beata Allen (C) Ordförande
Mats Hansson (M) 2:e vice ordförande
Tommy Gustafsson (S)
Sune Svensson (S)
Maria Lundblom Bäckström (KD)
Anita Walfridsson (M)
Yvonne Bäckelid (M)
Kristin Apsey (SD)
Gerald Apsey (SD)
Jimmy Ekström (L)

Tjänstgörande ersättare

Guðrun Andersson (C), *ersätter Tobias Kreuzpointner (C)*
Barbro Ferm (C), *ersätter Paul Brinkmann (C)*
Pia Eliasson (V), *ersätter Annki Stark (S)*
Kent Lundberg (SD), *ersätter Marianne Cederqvist (KD)*

Frånvarande ledamöter

Arijana Jazic (S)

Tjänstemän

Hugo Thorén, sekreterare
Mikael Fornander, kommundirektör
Johanna Evegren, avdelningschef kommunserviceavdelningen § 91
Erik Linnå, räddningschef § 92
Ida Stenvall, kris- och beredskapssamordnare § 92

Utses att justera

Tommy Gustafsson

Justeringens plats
och tid

Kommunhuset 2024-04-16

Paragrafer 91-92

Underskrifter

Sekreterare
Hugo Thorén

Ordförande
Beata Allen

Justerande
Tommy Gustafsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2024-04-15		
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset		
Datum då anslag publiceras	2024-04-16	Datum då anslag tas bort	2024-05-08
Underskrift Hugo Thorén		

§ 91	Remiss: En reform för datadelning
(SOU 2023:96)	2024/97
§ 92	Utbildning för krisledningsnämnden	

2024-04-15

KS § 91 Remiss: En reform för datadelning (SOU 2023:96)

Dnr KS 2024/97

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att lämna upprättat yttrande enligt bilaga från Aneby kommun avseende remissen En reform för datadelning (SOU 2023:96).

Ärendebeskrivning

Regeringen beslutade den 14 juli 2022 att uppdra åt en särskild utredare att analysera befintlig styrning och reglering av interoperabilitet vid datadelning inom den offentliga förvaltningen och från den offentliga förvaltningen till externa aktörer. Utredaren ska utifrån analysen föreslå om och hur styrning och reglering av interoperabilitet bör och kan utvecklas. I december 2023 överlämnade utredningen betänkandet En reform för datadelning (SOU 2023:96) till regeringen. Remissen syftar till att regeringen vill ha synpunkter på förslagen och materialet i betänkandet.

Utredningen föreslår att det ska vara ett politiskt mål att offentlig förvaltnings mest angelägna datadelning ska vara fullt interoperabel senast år 2030. De politiska ambitionerna avseende interoperabilitet uppfattas av många myndigheter och andra aktörer som otydliga när det kommer till interoperabilitet. Vidare är bedömningen är att hur väl Sverige ska lyckas uppnå det övergripande målet att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter, målen för digitaliseringspolitiken och det förvaltningspolitiska målet är avhängigt av att den offentliga förvaltningen blir interoperabel. Inget av dessa mål nämner emellertid interoperabilitet och hittills har regeringens styrning inte utgått från en uttalad ambition att förvaltningen ska bli interoperabel. De politiska initiativ som har tagits avseende datadelning och interoperabilitet har främst gällt inom olika sektorer. I andra länder, såsom Finland, Danmark, Norge och Frankrike har både ambitionerna för och styrningen av förvaltningen varit tydligare.

Interoperabilitet vid datadelning är en viktig förutsättning för att lyckas med samhällets digitalisering. Om nyttorna med datadelning och interoperabilitet ska kunna realiseras fullt ut behöver även politiken arbeta utifrån ett mål att förvaltningen ska vara interoperabel. Ett mål bör vara mätbart. Ett konkret sätt att mäta interoperabilitet är att i framtiden mäta i vilken omfattning den offentliga förvaltningen använder de nationella interoperabilitetslösningarna och interoperabilitetslösningarna för olika sektorer.

En lag om den offentliga förvaltningens interoperabilitet

Utredningen föreslår att styrning för att uppnå interoperabilitet vid datadelning ska samlas i en ny lag benämnd lagen om den offentliga förvaltningens interoperabilitet. Det saknas i dag nationell styrning som gäller för hela offentlig förvaltning i syfte att data som delas ska vara interoperabel eller att den ska delas på ett interoperabelt sätt.

Styrningen av den offentliga förvaltningen när den delar data är i dag ytterst begränsad och sker i många fall i form av rekommendationer som är frivilliga att följa, genom sektorsvis styrning eller genom kortsiktiga regeringsuppdrag. Dagens brister i interoperabiliteten försvårar – och hindrar i vissa fall – datadelning inom offentlig förvaltning och datadelning med externa aktörer. Nivån av nationell, förvaltningsgemensam, interoperabilitet är inte tillräcklig för att realisera

2024-04-15

datadelningens nyttor eller för att uppnå EU:s eller Sveriges mål för offentlig förvaltnings digitalisering och styrningen är inte tillräcklig för att möta kommande EU-krav på interoperabilitet. Våra nordiska grannländer har samtliga kommit betydligt längre än Sverige i att skapa regelverk och system för interoperabilitet.

Den lag som utredningen föreslår ska tillämpas vid den offentliga förvaltningens datadelning. Lagen ska inte påverka tillämpningen av bestämmelser i någon annan lag eller förordning som ger någon rätt att få tillgång till data, eller som begränsar en sådan rätt, såsom regelverket om offentlighet och sekretess. Den ska inte heller påverka tillämpningen av bestämmelser i någon annan lag eller förordning om skyddet av personuppgifter.

I den offentliga förvaltningen ingår statliga myndigheter, kommuner, regioner, kommunalförbund och kommunala bolag och det är dessa som ska tillämpa kraven i lagen. För att få den nytta och effekt av datadelning som eftersträvas med interoperabilitet samt för att få gynnsamma effekter på digitaliseringen behöver hela den offentliga förvaltningen gå i samma riktning.

Viktiga definitioner förs in i lagen

Utredningen föreslår ett antal definitioner i lagen. Data definieras som information i digitalt format oberoende av medium. Uttrycket används som samlingsbegrepp för att beskriva all information som omfattas av tillämpningsområdet. Uttrycket har en vidsträckt innebörd och det saknar betydelse om innehållet är läsbart för det mänskliga ögat eller om det endast kan uttolkas maskin-till-maskin. Information på pappershandlingar omfattas inte av uttrycket data.

Datadelning definieras som att tillhandahålla data eller ta del av data. Uttrycket innebär således både att dela med sig av data och att ta del av data. Datadelning kan till exempel ske på grund av att en myndighet har en uppgiftsskyldighet, på grund av uppgiftsutbyte inom ärende-hantering eller någon annan form av informationsförsörjning.

Interoperabilitet vid datadelning definieras som förmågan att tillhandahålla eller ta del av data genom informationssystem som interagerar med varandra. För att uppnå interoperabilitet vid datadelning krävs att både den tillhandahållande och mottagande myndigheten följer samma interoperabilitetslösning eller krav, till exempel en viss öppen standard eller specifikation.

Interoperabilitetslösning definieras som en återanvändbar resurs som avser rättsliga, organisatoriska, semantiska eller tekniska krav, såsom konceptuella ramverk, riktlinjer, referensarkitekturer, tekniska specifikationer, standarder, tjänster och applikationer, samt dokumenterade tekniska komponenter, såsom källkod, som syftar till att uppnå interoperabilitet vid datadelning. En interoperabilitetslösning innehåller således beskrivningar av olika krav som informations-system ska följa för att kunna interagera med varandra och skapa interoperabilitet vid datadelning, t.ex. maskinläsbara format, såsom JSON, och olika gränssnitt, t.ex. API. Begreppet har samma innebörd som i EU:s kommande interoperabilitetsförordning.

En nationell interoperabilitetslösning definieras som en interoperabilitetslösning som är gemensam för den offentliga förvaltningen. Lösningen används även mellan sektorer och områden med olika förvaltningsregleringar och utgår från behoven. Framtida styrning inom olika sektorer behöver utgå från de nationella interoperabilitetslösningarna och kan vara mer detaljerad.

2024-04-15

Krav på att använda nationella interoperabilitetslösningar

Utredningen föreslår att offentlig förvaltning ska använda nationella interoperabilitetslösningar som meddelas genom föreskrifter, i syfte att uppnå interoperabilitet vid datadelning. Lösningarna ska dock inte användas om det av säkerhetsskäl är olämpligt för de data som omfattas av datadelningen. En myndighet, Myndigheten för digital förvaltning (Digg), ska ansvara för att ta fram lösningarna och får föreskriva om dem. Digg kan också välja att rekommendera nationella interoperabilitetslösningar, som inte blir tvingande att använda. Utredningens bedömning är att det med sådan styrning blir tydligt för offentlig förvaltning vilka åtgärder som behöver vidtas. I syfte att säkerställa att lösningarna blir ändamålsenliga föreslår utredningen ett krav på samarbete med offentlig förvaltning och externa aktörer (privata) vid framtagandet av lösningarna och att föreskrifter får meddelas först efter att berörda aktörer getts tillfälle att yttra sig.

Andra uppgifter som Digg får ansvar för

Andra uppgifter som Digg får ansvar för: Digg ska därtill bland annat analysera effekten (nyttor och kostnader) som kravet på att använda nationella interoperabilitetslösningar har på offentlig förvaltning och rapportera till regeringen om utvecklingen. Utredningen föreslår också att Digg ska vara behörig myndighet enligt artikel 17 i EU:s kommande interoperabilitetsförordning.

Sektorsspecifik interoperabilitetsstyrning

Utredningens bedömning är att interoperabilitet vid datadelning inom sektorer eller områden med olika förvaltningsregleringar bör styras genom lagstiftning för respektive sektor eller område. Det finns behov av fortsatt utredning av förutsättningarna för att införa styrning av interoperabilitet inom fler sektorer eller områden motsvarande Utredningen om infrastruktur för hälsodata som nationellt intresse (S 2022:10) som nu pågår.

Uppdrag till MSB om skyddsnivåer

Utredningen föreslår också att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska ges i uppdrag att utreda om adekvata, gemensamma och koordinerade skyddsnivåer eller andra lämpliga säkerhetsåtgärder kan användas vid datadelning inom hela den offentliga förvaltningen och med externa aktörer. I uppdraget bör ingå att bedöma om befintlig rådgivning och befintligt stöd som finns i dag till samtliga myndigheter är tillräckligt eller om stödet behöver stärkas bland annat till följd av ökad datadelning.

Avdelningschef för kommunserviceavdelningen Johanna Evegren föredrar ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-04-09

Yttrande avseende En reform för datadelning (SOU 2023:96)

Remissmissiv En reform för datadelning (SOU 2023:96)

En reform för datadelning - Betänkande av Utredningen om interoperabilitet vid datadelning

Beslutet skickas till

Regeringskansliet

Yttrande avseende En reform för datadelning (SOU 2023:96)

Aneby kommuns ställningstagande

Aneby kommun har tagit del av En reform för datadelning (SOU 2023:96) och ställer sig till största del positiv till utredningens förslag.

Sammanfattning av Aneby kommuns ställningstagande till utredningens förslag

Aneby kommun ställer sig till största del positiv till förslagen. Samtidigt konstateras att ett genomförande av förslaget kommer att bli en utmaning sett till Aneby kommuns förutsättningar utifrån ekonomi och personella resurser. Det kommer att krävas resurser i form av såväl ekonomi som tid, inte minst för att höja den digitala mognaden. Något som det idag finns små marginaler för, men som är nödvändigt för att genomföra de förändringar som kommer att krävas. Den föreslagna finansieringsmodellen riskerar att inte bli proportionerlig med de kostnader som skulle krävas för att skapa förutsättningar för införandet av nationella interoperabilitetslösningar i kommunen. Det bör också beaktas att de krav som kommer ställas på nya systemlösningar troligtvis kommer att bli kostnadsdrivande, vilket även det kommer att belasta ekonomin. Aneby kommun förutsätter att finansiering kommer att ske enligt den tidigare överenskomna finansieringsmodellen.

KS § 92 Utbildning för krisledningsnämnden

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Räddningschef Erik Linnå och kris- och beredskapssamordnare Ida Stenvall utbildar kommunstyrelsen i dess åtagande som krisledningsnämnd.
